

2019-01-09

(Inges till Nacka tingsrätt,
Mark- och miljödomstolen)

Till Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

Klagande: SMA Mineral AB, 556206-3874

Ombud: Jur.kand. Sofia Hedelius
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493, 103 92 Stockholm
Tel: 08-679 73 65
e-post: sofia.hedelius@alrutz.se

**Överklagat
avgörande:** Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den
28 december 2018 i mål nr M 2025-18.

Saken: Anmälan om ändring av täktverksamhet på fastigheten
Klinte Klinteby 1:4 (numera 1:5), Region Gotland.

ÖVERKLAGANDE

Yrkanden och grunder

SMA Mineral AB överklagar mark- och miljödomstolens rubricerade dom och begär prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen (MÖD).

SMA Mineral AB yrkar i första hand att länsstyrelsens beslut upphävs, alternativt (i andra hand) ändras så att den anmälda ändringen godtas men att ytterligare försiktighetsmått föreskrivs.

I tredje hand yrkas att beslutet upphävs, men att ärendet återförvisas till länsstyrelsen för föreskrivande av ytterligare försiktighetsmått.

Grunden för bolagets inställning är att den anmälda ändringen av verksamheten är sådan att den enligt 1 kap. 11 § 1 miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF, *kan beslutas* efter anmälan till tillsynsmyndigheten, samt att det enligt 1 kap. 4 § första stycket MPF *saknas skäl* för det föreläggande om förbud som länsstyrelsen har beslutat.

En upplagsplats för kalksten är i sig inte tillståndspliktig enligt 2-32 kap. MPF (jfr. 1 kap. 4 § första stycket 1 MPF).

Vid anmälan om ändring av den redan tillståndsgivna verksamheten vid Klintebys stenbrott (adderande av upplagsplatsen), ska därmed enligt 1 kap. 4 § första stycket 2 MPF, *göras en bedömning av ändringens (upplagsplatsens) olägenhet* för människors hälsa eller miljön, för att avgöra om ändringen får göras efter anmälan, eller om en ansökan om tillstånd krävs.

En sådan bedömning har inte gjorts i den överklagade domen. Detta innebär att avgörandet inte har skett på ett materiellt korrekt sätt.

Dessutom har MÖD genom sin dom den 3 december 2018 i mål nr P 1688-18, beviljat bygglov för upplagsplatsen, och då också tagit ställning i frågan om upplagsplatsens olägenhet för människors hälsa och miljön. MÖD fann i domen att något hinder mot upplagsplatsen inte förelåg.

Sammantaget är länsstyrelsens föreläggande om förbud mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet (jfr. 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken).

Utveckling av talan

Bolaget hänvisar till vad som anförs i överklagandet till mark- och miljödomstolen, daterat den 22 mars 2018, till kompletterande skrifter daterade den 25 maj och 7 juni 2018, samt till anmälan om ändring daterad den 19 januari 2018, samtliga inklusive bilagor.

I Bilaga A till skriften daterad den 7 juni (s. 1) finns en bildserie som utvisar att upplagsplatsen av tidigare verksamhetsutövare har varit i bruk i vart fall sedan 1995.

Jämfört med vad som anförs i överklagandeskriften har nu tydligt konstaterats att det inte förekommer vare sig böljeslagsmärken eller skyddsvärda vertikala skärningar på upplagsplatsen (se ovan nämnda Bilaga A).

Vidare har MÖD beslutat att bevilja bygglov för upplagsplatsen för beskriven verksamhet (täktverksamhet vid Klintebys stenbrott). Därvid har MÖD gjort bedömningen att upplagsplatsen *inte* innebär påtaglig skada på riksintresset för naturvården samt att den *inte* innebär betydande olägenhet i form av buller eller damning för de kringboende (även länsstyrelsen angav i sitt upphävandebeslut uttryckligen att upplagsplatsen inte innebär någon betydande olägenhet för de kringboende, och grundade alltså sitt upphävandebeslut enbart på frågan om riksintresset för naturvård).

Upplagsplatsen innebär inte någon byggnation annat än att det rör sig om en av kalksten sammanpressad, och därmed hårdgjord, yta.

Bolaget kan inte tolka MÖD:s dom på annat sätt än att MÖD instämmer i den av bolaget, i detta mål aktuella anmälan framförda bedömningen, nämligen att upplagsplatsen, med föreslagna skyddsåtgärder och gällande tillståndsvillkor, inte innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

Därmed ska ändringen, enligt 1 kap. 4 § första stycket 2 och 11 § 1 MPF, bedömas som tillåten efter anmälan.

Det ska observeras att det i samband med införandet av industriutsläppsbestämmelserna gjordes en utvidgning av möjligheten att ändra en tillståndsgiven verksamhet efter anmälan. Utvidgningen innebar att begreppet "mindre" togs bort, och att det alltså inte längre är avgörande om ändringen bedöms som större eller mindre. Endast olägenhetsfrågan ska bedömas när ändringen i sig inte är tillståndspliktig enligt 2-32 kap. MPF.

Som anförs ovan har MÖD redan tagit ställning till olägenhetsfrågan.

I den överklagande domen konstaterar mark- och miljödomstolen att upplaget utgör en del av den intilliggande pågående täktverksamheten som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § MPF. Vidare konstaterar domstolen att upplaget inte ingår som en del av befintligt täkt-tillstånd.

Vad som ska bedömas är emellertid inte om den tillståndsgivna verksamheten är tillståndspliktig, utan om den tillkommande (ändringen) *i sig* är det. I så fall krävs tillstånd enligt 1 kap. 4 § första stycket 1 MPF.

Och att upplaget inte ingår i bolagets tillstånd är ostridigt i målet.

Därefter går mark- och miljödomstolen direkt till slutsatsen att länsstyrelsen har haft skäl för sitt beslut och att de försiktighetsåtgärder som länsstyrelsen har beslutat om är lämpliga.

Domstolen missar följaktligen helt och hållet att det är *den andra punkten* i 4 § som ska tillämpas, och att den bedömning som ska göras avser eventuella olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Det överklagade beslutet har följaktligen inte tillkommit efter en korrekt och relevant bedömning.

Vad gäller det som domstolen omnämner som *försiktighetsåtgärder* rör det sig i själva verket om ett *förbud* mot verksamheten vid upplagsplatsen.

Mot bakgrund av det ovan anförda, och särskilt mot bakgrund av MÖD:s bedömning i bygglovsfrågan, måste det av länsstyrelsen beslutade förbudet anses som en mer ingripande åtgärd än vad som är motiverat (jfr. 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken).

Föreläggandet bör därmed upphävas.

Skäl för prövningstillstånd

Av vad som har anförts ovan framgår att det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till. Bedömningen av sakfrågan i målet har inte gjorts med stöd av relevanta tillämpliga bestämmelser.

Dessutom finns skäl för granskningsdispens. Akten i målet har kommit att tillföras ett inte alldeles okomplicerat underlagsmaterial som, enligt bolagets uppfattning, kräver närmare granskning och analys innan avgörande beslut kan fattas. Det rör sig bl.a. om länsstyrelsens fog för att på platsen för upplaget hävda skyddsintresse med anledning av riksintresset för naturvård, och dess bedömning att det fortfarande inte är klarlagt vilka omständigheter som har medfört att platsen har utpekats som riksintresse (se s. 5 i den överklagade domen).

Prövningstillstånd bör därmed meddelas.

SMA Mineral AB

genom

Sofia Hedelius